

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Oktober 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding.....	4
Algemene gegevens en kengetallen	4
De kracht van de school	5
Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen.....	6
Invulling van de Amsterdamse standaard op het Cygnus gymnasium	7
Standaard 1	7
Doelgroepbepaling / Aannamebeleid.....	7
Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte	7
Intakeprocedure	7
Klachtenregeling.....	8
Standaard 2	9
Visie op ondersteuning.....	9
Standaard 3	10
Routing	10
Overzicht van het ondersteuningsaanbod van de school	10
Screening.....	14
Volgen	14
Extra uitdaging	15
Ondersteuning op sociaal-emotioneel niveau	15
Ondersteuning op maat.....	16
Taal- en dyslexiebeleid	16
Begeleiding van faalangst.....	16
Standaard 4	17
(Sociale) Veiligheid	17
Didactisch-pedagogisch klimaat en klassenmanagement-docenten.....	17
De mentor: spil in de begeleiding.....	18
Toelichting persoonlijk mentoraat leerjaren 5 en 6	18
Leerjaar coördinator.....	18
Conrector met zorg in portefeuille	19
Rector	19
Privacy	19
Standaard 5	19
Protocollen	19
Standaard 6	20

Leerlingbespreking/rapportvergadering	20
Het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).....	20
Standaard 7	20
Scholing	20
Standaard 8	21
De schoolstructuur	21
ZORGROUTING	21
Mentor	22
Zorgcoördinator.....	22
Remedial teacher	23
Counselor	23
Vertrouwensdocent.....	23
Decaan.....	24
Standaard 9	24
Samenwerking met externen	24
Specialistische zorg, ketenzorg en afstemming; Zorg Advies Team (ZAT).....	24
Begeleider Passend Onderwijs (BPO)	25
Ouder en Kind Adviseur (OKA)	25
Jeugdarts GGD.....	25
Schoolverpleegkundige GGD.....	26
Leerplichtambtenaar stadsdeel Oost	26
Wijkagent	26
Standaard 10	26
Ouderbetrokkenheid	26
Standaard 11	27
Kwaliteitsbewaking.....	27

Inleiding

Voor u ligt het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) van het Cygnus Gymnasium. Dit document is geschreven voor zowel personeel als ook (toekomstige) ouders en leerlingen.

Het Cygnus Gymnasium heeft een overzichtelijke zorgstructuur die naar tevredenheid functioneert. Het Cygnus Gymnasium heeft een zorgteam binnen school dat bestaat uit de zorgcoördinator (ZoCo), counselor, Ouder Kind Adviseur (OKA) en Begeleider Passend Onderwijs (BPO). Ze werken samen met iedereen in de school. Leerlingbegeleiding is namelijk een zaak van de hele school. Buiten de school werken we samen met onze ZAT partners en het Samenwerkingsverband Amsterdam Diemen.

In dit document wordt beschreven op welke manier het zorgteam inhoud geeft aan de basisondersteuning en de extra ondersteuning. Dit School Ondersteuningsprofiel is een dynamisch document dat ieder jaar wordt geëvalueerd.

Algemene gegevens en kengetallen

Cygnus Gymnasium
Vrolijkstraat 8
1091VG Amsterdam
Tel: 020-4688880
www.cygnusgymnasium.nl

Regio Oost/Zuid-Oost
BRIN: 14RF06
01-01-2018: 835 leerlingen
Gemiddeld per klas: 28

De kracht van de school

Onder het bestuur van de Zaam Scholengroep (interconfessioneel) vallen meerdere scholen, maar slechts één categoriaal gymnasium. Het Cygnus Gymnasium is een jonge, ambitieuze school met kwaliteitsonderwijs voor de wereldburgers en wetenschappers van morgen. Intelligente, nieuwsgierige, eigenzinnige en leergierige leerlingen kunnen zich op ons categoriaal gymnasium op hoog niveau ontwikkelen. Het is een school waar je je gemakkelijk thuis voelt, ongeacht je achtergrond of afkomst. De school biedt een gedegen klassieke opleiding op een moderne manier. Zeker in de onderbouw gebruiken wij een speelse manier van leren. Voor Frans werken we met AIM, waarbij in de les vanaf de eerste dag de voertaal Frans is, ondersteund door gebarentaal. Lingua Latina is onze actieve, succesvolle methode voor Latijn. Bijzonder is dat in de lessen Latijn wordt gesproken! In leerjaar 1 kunnen alle leerlingen keuzemodules volgen, zoals het innovatieve Fablab en 3D printen. Er is een uitgebreid verrijkingprogramma (Ad Astra) in leerjaar 1, 2 en 3. En vanaf leerjaar 3 de mogelijkheid tot versneld examen en pre-university colleges (PUC). Er is een European Youth Parliament (EYP), een debatclub, er zijn Olympiades en vertaalwedstrijden. De school heeft bevlogen en betrokken docenten. Het onderwijs sluit aan bij de ontwikkeling van de individuele leerling, zijn behoefte tot leren en ontplooiing. De leerling wordt uitgedaagd om zijn talenten en zichzelf verder te ontwikkelen en het maximale uit zichzelf naar boven te halen. Dat lukt volgens ons alleen als de leerlingen het Cygnus Gymnasium ervaren als een veilige, inspirerende leeromgeving. We verwachten van alle leerlingen en medewerkers dat zij hieraan bijdragen vanuit een positieve levenshouding en door een voorbeeld voor elkaar te zijn. Mentoren bevorderen de positieve groepsdynamiek en zijn de spil in de begeleiding van hun mentorleerlingen in samenwerking met leerling mentoren. Contact met ouders vinden we belangrijk. Daar waar school en ouders elkaar aanvullen, kunnen onderwijs en opvoeding elkaar versterken.

De meeste van onze leerlingen kunnen zelfstandig hun schoolloopbaan vervolmaken. Anderen hebben een steuntje in de rug nodig om zelfredzamer te worden.

Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen

De wet passend onderwijs heeft als doel dat alle leerlingen, dus ook leerlingen die extra ondersteuning in de klas nodig hebben, een passende onderwijsplek krijgen. De essentie van het onderwijs blijft hetzelfde: iedere leerling uitdagen het beste uit zichzelf te halen. Uitgangspunt bij passend onderwijs is: regulier als het kan, speciaal als het moet. Het bestuur van het Samenwerkingsverband VO Amsterdam – Diemen heeft de wet passend onderwijs vertaald naar richtlijnen voor leerlingen op alle scholen in Amsterdam en Diemen. Voor de werkwijze en de kwaliteit van de basisondersteuning is een Amsterdamse Standaard vastgesteld. Die standaard hebben de scholen afgesproken op basis van wet- en regelgeving, maar ook op basis van gedeelde ambities. Voor leerlingen voor wie de basisondersteuning niet voldoende is zal elke school extra ondersteuning bieden. Scholen gaan daarbij uit van de eigen expertise en maken gebruik van de expertise en het ondersteuningsaanbod van partners in de zorg die in en om de school aanwezig zijn. Voor leerlingen die naar een andere school uitstromen of afstromen volgen wij de VO-VO procedure van het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen.

Hieronder vindt u een verdere uitwerking van de Amsterdams standaard en op welke manier het Cygnus Gymnasium hier vorm aan geeft. Wij doen dat op een wijze die past bij onze visie en de organisatie van de school.

Invulling van de Amsterdamse standaard op het Cygnus gymnasium

Standaard 1

De school voldoet aan de regelgeving omtrent zorgplicht: aanmelding, toelating en informatieverstrekking aan ouders, klachtenregeling. Zorgvuldig bij aannemen, maar ook zorgvuldig in overdragen.

Doelgroepbepaling / Aannamebeleid

Het Cygnus Gymnasium volgt de kernprocedure Amsterdam, <https://www.amsterdam.nl/onderwijs-jeugd/voortgezet-onderwijs/>

Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte

Een vastgesteld percentage leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben dan de Amsterdamse norm kan bieden, worden voorafgaande aan de loting en matching geplaatst (hardheidsclausule). Voor deze leerlingen heeft het Cygnus Gymnasium de wettelijke verplichting om op zorgvuldige wijze (schriftelijk) te beargumenteren welke zorg en begeleiding de school wel en niet kan bieden. Vervolgens maakt het Cygnus Gymnasium de afweging of plaatsing van de betreffende leerling wel of niet mogelijk is. Deze argumentatie en afweging worden aan de ouders kenbaar gemaakt.

Intakeprocedure

Het Cygnus Gymnasium stelt vast of voorkeursschool en voorkeurslijst in overeenstemming zijn met het basisschooladvies, controleert of het OKI-doc compleet is en de gegevens uit het leerlingvolgsysteem aangeleverd zijn. Er is contact met de basisschool als informatie onvolledig is of onduidelijk is. De aanmelding wordt vastgelegd in het elektronisch loket ELK. Daarbij registreert het Cygnus Gymnasium ook of de leerling recht heeft op eventuele plaatsing onder de hardheidsclausule (2%).

Bij aanname c.q. afwijzing van (nieuwe) leerlingen, hetzij instroom vanuit het PO hetzij als zij-instromer, handelen wij volgens de algemeen geldende normen zoals vastgelegd in respectievelijk Kernprocedure 1 en Kernprocedure 2 en de procedure schoolwisseling VO-VO.

Het Cygnus Gymnasium kan in nader overleg tussen de PO-school en de ouders/leerling de afweging maken of het verstandig is dat de leerling wordt geplaatst.

Het Cygnus Gymnasium investeert in kennismaken met de leerling vanaf de eerste ontmoeting. Dat begint voor sommigen al in groep 7 met kennismakingslessen en in groep 8 met een Achtplus programma. Daarnaast krijgen wij door contact met de basisschool en de informatie uit het OKI-doc, de leerlingen met een specifieke ondersteuning behoefte direct in kaart. We gebruiken de verkregen informatie om zorgvuldiger te kunnen bepalen bij wie de leerling het beste in de klas zou kunnen worden geplaatst en om de mentor te informeren. Zo kan gericht vanaf de kennismakingsmiddag voor de grote vakantie al extra aandacht worden gegeven aan diegene die dat nodig heeft. We hebben een wenperiode die wordt afgesloten met een schoolkamp.

Van ouders wordt verwacht dat ze, als dat bekend is, bij de aanmelding aangeven dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft. Zonder die informatie kan de school immers ook niet nagaan of en hoe ze die ondersteuning kan bieden. Voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag voert de school op overeenstemming gericht overleg met de ouders en de leerling ten behoeve van een ontwikkelingsperspectief. Daarnaast screent de school voor de start van het nieuwe schooljaar alle dossiers van nieuwe leerlingen en brengt de leerlingen die speciale aandacht nodig hebben in kaart.

Bij zij-uitstroom van een leerling zorgt het Cygnus Gymnasium voor een zo compleet mogelijke dossier overdracht.

Klachtenregeling

Interne Klachtencommissie ZAAM Scholengroep

www.zaam.nl/over-zaam/klachten-en-integriteit/

Standaard 2

De school heeft haar visie op onderwijs en ondersteuning beschreven en een ondersteuningsplan (of –profiel) uitgewerkt dat is opgenomen in het schoolplan.

Visie op ondersteuning

Onder leerlingbegeleiding verstaan wij: het scheppen van condities en het ondernemen van activiteiten die erop gericht zijn een sfeer van veiligheid te creëren, zodat leerlingen, individueel en in groepsverband, optimaal gebruik kunnen maken van het aanbod van de school en zo het beste uit zichzelf kunnen halen. Het uiteindelijke doel is dat de leerling met succes en met welbevinden de school doorloopt tot en met het diploma en goed voorbereid is op zijn taak in de maatschappij.

We streven naar een model van geïntegreerde leerlingbegeleiding. Dit wil zeggen dat de begeleiding niet gezien dient te worden als een apart, geïsoleerd systeem binnen de school, maar als een geïntegreerd onderdeel van de schoolorganisatie. Dat betekent dat de verschillende begeleiders (zoals een mentor, een zorgteamlid of een decaan) niet onafhankelijk van elkaar opereren, maar dat zij in hun begeleiding samenwerken en dat zij de begeleiding afstemmen met elkaar. Niet alleen een mentor houdt zich dan bezig met de begeleiding van de leerlingen, maar iedere medewerker: van Onderwijs Ondersteunend Personeel, vakdocent, tot leerjaar coördinator, Management Team en zorgteam. Kortom, de basis van de leerlingbegeleiding wordt als een taak van de hele school gezien en richt zich ook op alle leerlingen. De samenwerking met ouders is ook een belangrijk onderdeel in de begeleiding van leerlingen. Regelmatig zijn er avonden waarbij wij de samenwerking met ouders en leerlingen opzoeken bijvoorbeeld aan de hand van een thema zoals huiswerkaanpak (klas 1) of aanpakavond (klas 2). Zo ontstaat de driehoek leerling-school-ouders. Ouderbetrokkenheid vinden wij zeer belangrijk.

Standaard 3

De school biedt ten minste preventieve en (licht) curatieve ondersteuning, in de 1ste, 2de of 3de lijn, al dan niet in samenwerking met ketenpartners, voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte op navolgende domeinen en onderdelen:

Routing

Drie niveaus van onderwijszorg:

1. Algemene (en extra) basisondersteuning in de klas door mentor en vakdocenten
2. Extra ondersteuning aan leerlingen, mentoren en vakdocenten vanuit het Intern Zorgteam (IZO) van de school
3. Externe ondersteuning aan leerlingen (en ouders), mentoren en vakdocenten vanuit/via de ketenpartners van de school (ZAT).

Overzicht van het ondersteuningsaanbod van de school

Ondersteuning bij taal- en rekenen	Hoe werkt de school hieraan?
Taal	Tijdens het Cygnusuur in leerjaar 1 en 2 ondersteuning voor de talen bij de vakdocent op initiatief van de leerling of docent. Begrijpend lezen en woordenschatversterking in kleine groepjes door een docent Nederlands in leerjaar 2. Inzet van bijles door tutores (leerlingen uit de bovenbouw). Gebruik van LexisNexis een online database voor begrijpend lezen.
Dyslexie	We volgen het landelijke dyslexieprotocol. Vakdocenten weten wat dyslexie is, tonen begrip en houden rekening met dyslecten door extra tijd bij toetsen en spelling coulance. Indien nodig wordt een laptop met spellingcorrector ingezet, gesproken(studie)boeken, Daisy examens en Kurzweil. De school heeft een Remedial Teacher die tijdelijk kan ondersteunen.

Rekenen	In leerjaar 1 en 2 tijdens het Cygnusuur ondersteuning door de vakdocent op initiatief van de leerling, mentor of docent. De sectie wiskunde heeft in de elektronische leeromgeving oefenprogramma's gezet voor alle leerlingen om rekenvaardigheden te oefenen. Extra ondersteuning van een tutor (bovenbouw leerling) is mogelijk.
Dyscalculie	We raadplegen het landelijke protocol ernstige reken en wiskunde problemen en dyscalculie (ERWD). Er zijn relatief weinig leerlingen met dyscalculie op ons gymnasium. Wiskunde is een verplicht vak. Gesprekken/ondersteuning door vakdocent, mentor en zorgteam. Extra ondersteuning van een tutor (bovenbouw leerling) is mogelijk.

Ondersteuning bij intelligentie	Hoe werkt de school hieraan?
Meer- en hoogbegaafdheid	De school wil alle leerlingen kansen bieden die extra uitdaging willen en/of nodig hebben. Wij zetten in op het vaardiger maken van leerlingen in denken en gedrag en het ontwikkelen en versterken van zelfregulatie, metacognitie en de executieve vaardigheden. We hebben een uitgebreid verrijkingsaanbod. Er zijn twee talentcoaches die de leerlingen begeleiden en het verrijkingsaanbod met ze bespreken. In het verrijkingsaanbod zitten o.a: Ad Astra junior in (klas 1) en Ad Astra (klas 2 en 3), Cygnus Art Collective, opera, schaakclub, debatclub en vakoverstijgende projecten.
Disharmonische intelligentie	Ondersteuning op executieve vaardigheden door mentor en indien

	nodig extra ondersteuning via het zorgteam.
--	---

Ondersteuning bij motivatie en leren	Hoe werkt de school hieraan?
Motivatie en concentratie	Uitdagende (extra) opdrachten, versnelling, feedback, didactisch coachen, concentratie tips, inzet tangle, koptelefoon met concentratie bevorderende muziek of noise cancelling koptelefoons. Huiswerkavond voor ouders leerjaar 1 en aanpakavond voor ouders en leerlingen leerjaar 2. Tips voor ouders en leerlingen in Moodle (digitale leeromgeving).
Studievaardigheden: plannen en organiseren, taakgericht werken	Aandacht voor studievaardigheden in de vak lessen. Mentorlessen leren leren in leerjaar 1 en 2, maar ook tips van de mentor in hogere leerjaren. We kennen een persoonlijk mentoraat in leerjaar 5 en 6. Trainen van executieve vaardigheden bij zorgteam indien nodig.

Ondersteuning bij sociaal-emotioneel functioneren	Hoe werkt de school hieraan?
Sociale vaardigheden	Mentorlessen positieve groepsdynamiek. Samenwerkingsopdrachten en projecten. Aristeia (klassenbattle). Balanstraining (sova).
Angst en stemming (incl. faalangst)	In leerjaar 1 beter omgaan met faalangst (BOF) training. In leerjaar 6 beter omgaan met examenstress (BOE) training. Individuele ondersteuning door zorgteam. Time out kaart als mogelijkheid.

Omgaan met grenzen	Coaching door mentor en zorgteam in samenwerking met ouders en leerling. Inzet van een loopbrief of contract. COC-voorlichting in leerjaar 3 gericht op leren omgaan met diversiteit.
Middelengebruik en verslaving	<p>Leerjaar 1: Frisse start lessen inclusief ouderavond. Aandacht voor vasthouden van de negatieve sociale norm ten opzichte van genotmiddelengebruik en het maken van verstandige keuzes. Leerjaar 2: Genotmiddelen interventie. Focus op de risicoperceptie van alcohol, roken en cannabis en de sociale norm. Inclusief ouderavond.</p> <p>Leerjaar 4: In Charge. Focus op het trainen van zelfcontrole om verleidingen te weerstaan.</p> <p>Training docenten en mentoren, signaleren en bespreekbaar maken.</p>

Ondersteuning bij fysieke en zintuiglijke beperkingen	Hoe werkt de school hieraan?
Slechtziendheid, slechthorendheid, motorische beperkingen/ beperkte mobiliteit, beperkte belastbaarheid, chronisch ziek	<p>Hier zorgen we voor maatwerk in nauwe samenwerking met jeugdarts, leerplichtambtenaar en onderwijsinspectie. Voor de leerlingen wordt een perspectief plan (OPP) opgesteld met daarin beschreven de ondersteuningsbehoeften van de leerling en de aanpassingen die daaruit voortvloeien. Aanpassing kunnen zijn gebruik van lift, laptop, thuisonderwijs, inzet Klassecontact. etc. We werken samen met Visio en Viertaal.</p> <p>Begeleiding door zorgteam.</p>

Ondersteuning thuis en vrije tijd	Hoe werkt de school hieraan?
--	-------------------------------------

Ondersteuning thuis/vrije tijd	Huiswerk avond voor ouders leerjaar 1 en aanpakavond voor ouders en leerlingen leerjaar 2. Leefstijl adviezen van OKT. Sportpas aanvraag (www.amsterdam.nl/sv-jeugd). Pak je kans (extra's voor kinderen bij een laag inkomen) aanvraag (www.amsterdam.nl/pakjekans)). Voor het aanvragen van stadspas, scholierenvergoeding, reiskostenvergoeding, gratis laptop.
--------------------------------	--

Overige ondersteuning	Hoe werkt de school hieraan?
Studie/stilteruimte Tutoren	Mogelijkheid om in studieruimte rustig te werken. Bovenbouwleerlingen ondersteunen onderbouwleerlingen.

Screening

Leerlingen die aanvullende pedagogisch/didactische hulp nodig hebben worden in de eerste maanden geselecteerd n.a.v. de uitkomst van observaties van mentoren en vakdocenten. Er is structureel overleg tussen de leerjaar coördinatoren en de mentoren en de leerjaar coördinatoren en de ZoCo, zodat samen kan worden bepaald welke passende ondersteuning nodig is voor individuele leerlingen.

Het eerste leerjaar doen de leerlingen een CBO-screening. We stellen hiermee vast of er sprake is van onderpresteren en krijgen zicht op de creativiteit, motivatie en het zelfbeeld van de leerling. Het doel is het nog meer op maat maken van de begeleiding die een leerling nodig heeft door deelname aan een verrijkingstraject, beter omgaan met faalangst training, etc.

Volgen

Om de leervorderingen van onze leerlingen goed te monitoren zetten we het volgende in;

- Observaties: doorlopend
- Rapportvergadering: 3 keer per jaar
- Mentorgesprekken: een aantal keer per jaar, afhankelijk van de ontwikkeling van de leerling

- Oudergesprekken: een aantal keer per jaar, afhankelijk van de ontwikkeling van de leerling
- Magisterregistraties: doorlopend
- Overleg tussen leerjaar coördinatoren en de mentoren
- Overleg tussen leerjaar coördinatoren en de ZoCo
- Overleg tussen leerjaar coördinatoren en de conrectoren

Extra uitdaging

Voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben of onderpresteren heeft het Cygnus Gymnasium meerdere mogelijkheden. Er wordt gewerkt met o.a. een speciaal verrijkingproject in klas 1, 2 en 3. Daarnaast is er versnelling en verdieping bij meerdere vakken mogelijk, zoals Delf Scolaire, Goethe Zertifikat en Fast Lane English. De school werkt samen met netwerken van Bèta-partners, met het European Youth Parliament, European Union Science Olympiad en Stichting Jong Ondernemen. Er zijn olympiades voor Duits, wiskunde of natuurkunde. Leerlingen doen mee aan inter-gymnasiale schaaktoernooien, pre-universitaire honours programma's zoals LAPP top, vertaalwedstrijden met andere gymnasia, debatwedstrijden, uitwisselingsprogramma's met buitenlandse gymnasia en Topscore (voor sport). Ook organiseert de school ieder jaar ons eigen onvolprezen Aristeia.

Ondersteuning op sociaal-emotioneel niveau

Voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben op sociaal-emotionele vaardigheden hebben wij een breed pakket van ondersteuningsvormen.

Ondersteuningsmogelijkheden zijn:

- Consult jeugdarts/-verpleegkundige
- Gesprekken met de leerplichtambtenaar
- Gesprek of begeleiding door de OKA (Ouder Kind Adviseur)
- Gesprekken met leden van het zorgteam: ZoCo, BPO, veiligheidscoördinator, vertrouwenspersoon en counselor
- Beter omgaan met faalangst training (BOF)
- Balans lessen waarin sociale vaardigheden en weerbaarheid worden getraind
- Coach traject op gedragsvaardigheden
- Beter omgaan met examentraining (BOE)

Ondersteuning op maat waarbij structureel of langdurig externe begeleiding noodzakelijk is

Het (ziekte)verzuim van leerlingen wordt nauwkeurig in de gaten gehouden en gedeeld met mentor, leerjaar coördinator en ZoCo. Het welbevinden van leerlingen wordt bewaakt door mentor, vakdocenten en leerjaar coördinator. Indien nodig wordt het zorgteam geraadpleegd. In samenspraak met OKA en onze externe partners (jeugdarts en leerplichtambtenaar) wordt indien nodig doorverwezen naar GGZ -instellingen o.a. Opvoedpoli, UvA-Minds, Arkin, Bascule of de huisarts en praktijkondersteuner. Voor sommige leerlingen gebruiken we KPN Klasse Contact of kortdurend thuisonderwijs. Voor leerlingen met een fysieke beperking wordt gezocht naar aanpassingen op maat in overleg met externe deskundigen zoals; VISIO, VierTaal, etc.

Taal- en dyslexiebeleid

Leerlingen die met een dyslexieverklaring binnenkomen in klas 1 krijgen een intake met de zorg coördinator en basisfaciliteiten zoals extra tijd en spelling coullance. Andere faciliteiten worden ingezet indien nodig én vermeld in de verklaring van de deskundige, GZ-psycholoog met BIG registratie. Dyslectische leerlingen hebben indien nodig gedurende hun hele schoolcarrière recht op compenserende maatregelen.

De reken en wiskunde screening vindt plaats binnen de lessen wiskunde met speciaal daarvoor ontwikkelde toetsen. In Moodle staan remediërende modules waar de leerling zelfstandig mee aan de slag kan.

Begeleiding van faalangst: BOF (beter omgaan met faalangst) training en BOE training

In de eerste klas worden leerlingen gescreend op welbevinden. Mentoren worden geraadpleegd voor een eerste selectie. Als vervolg kan een intakegesprek worden gevoerd met een leerling. Daarna volgt overleg met de ouders over een BOF training. Communicatie met de ouders loopt via de mentor en de trainer. Training in onderbouw leerjaar 1 en 2. In leerjaar 6 bieden we een beter omgaan met examenvreestraining aan.

Standaard 4

De school heeft een goed pedagogisch klimaat en is fysiek en sociaal veilig voor leerlingen en docenten

(Sociale) Veiligheid

Veiligheid is een veel omvattend begrip. Het Cygnus Gymnasium is een school die door leerlingen getypeerd wordt als een school waar je jezelf kunt zijn. Een school waar het veilig vertoeven is. Leerlingen spelen een belangrijke rol als het de veiligheid betreft. Het schoolgebouw speelt ook een rol in de veiligheid. Het gebouw van het Cygnus Gymnasium is in 1956 tot stand gekomen en in 2013 gerenoveerd. Het is een overzichtelijk gebouw, wat de veiligheid ten goede komt.

In een convenant Veilig in en om de school (VIOS) staan afspraken die scholen, justitie, politie en gemeente/stadsdelen hebben gemaakt om gezamenlijk de veiligheid in en om school te vergroten. De school heeft een convenant Veilig in en om School gesloten met stadsdeelraden/gemeente, justitie en politie.

Toezicht is van invloed op de veiligheid omdat het incidenten kan helpen voorkomen en omdat het doeltreffend optreden bij incidenten kan bevorderen. Voor het gevoel van veiligheid van leerlingen en een prettig leerklimaat is effectief toezicht van groot belang. Elk personeelslid op school heeft op een of andere manier een toezichthoudende taak, zowel binnen als buiten de lessen. Het is voor alle personeelsleden duidelijk wat hun toezichthoudende taak inhoudt. De school heeft een Veiligheidscoördinator en een Antipest coördinator. Deze monitort de sociale veiligheid op school, maakt beleid ten aanzien van sociale veiligheid en fungeert als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen in het geval van pesten en maatregelen hiertegen neemt.

Didactisch-pedagogisch klimaat en klassenmanagement-docenten

Docentvaardigheden vormen een belangrijk aangrijpingspunt voor de verdere ontwikkeling van de basisondersteuning. De docenten zijn bekwaam in het omgaan met leerlingen met verschillende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften in de klas. De docenten signaleren tijdig dat er iets speelt bij een leerling en organiseert hulp voor hem of haar. Zo kan de leerling

snel passende ondersteuning krijgen, waardoor de kans groter is dat hij of zij in de klas en op school kan blijven.

De mentor: spil in de begeleiding

De mentor is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en andere betrokkenen in en om de school. De mentor is met recht een spil in de school. Elke leerling in leerjaar 1 tm 4 heeft een klassenmentor en in leerjaar 5 en 6 zijn er persoonlijke mentoren. De mentor zorgt voor verbinding met de leerlingen in zijn klas door persoonlijke gesprekken te voeren met elke leerling. Hij stimuleert het leerproces en bewaakt het welbevinden van de individuele leerlingen en de klas in zijn geheel. Hij onderhoudt regelmatig contact met de ouders en bespreekt de vorderingen van hun kind.

De mentoren hebben frequent per jaar een mentoren overleg met de betreffende leerjaarcoördinator om op deze manier samen zorg te dragen voor adequate ondersteuning van de mentorleerlingen. De school investeert in het begeleiden en opleiden van mentoren om de kwaliteit te waarborgen.

Toelichting persoonlijk mentoraat leerjaren 5 en 6

Het algemene doel van het persoonlijk mentoraat is om leerlingen meer verantwoordelijkheid te geven over hun eigen leerproces en om meer persoonlijke groei te bewerkstelligen ten opzichte van het klassenmentoraat. Daarnaast zorgt dit persoonlijk mentoraat ervoor dat zowel leerlingen als docenten een efficiëntere tijdsbesteding ervaren. Het eigen initiatief van de leerlingen moet hierbij zo veel mogelijk worden gestimuleerd.

Leerlingen kiezen aan het begin van het 5e (en eventueel het 6e) schooljaar in principe een docent van wie ze dat schooljaar les zullen krijgen. Dit doen ze door een top 5 te maken van docenten en deze leerlingen worden vervolgens gekoppeld aan de docenten, zodat de leerlingen evenredig over de docenten worden verdeeld. De persoonlijk mentor begeleidt vervolgens de leerlingen tijdens de 5e en het liefst ook tijdens de 6e klas.

Leerjaar coördinator

De leerjaar coördinator is verantwoordelijk voor de leerlingen in zijn afdeling. Wanneer een leerling, mentor of ouder aangeeft dat een leerling extra steun nodig heeft, overlegt de leerjaar coördinator met de zorg coördinator.

Conrector met zorg in portefeuille

De zorg coördinator stemt regelmatig af met de conrector over beleid en uitvoering van de leerling ondersteuning. Ze bewaken samen dat de aanpassingen voldoen aan de eisen van het curriculum van de school én het samenwerkingsverband en de onderwijsinspectie. Indien de ondersteuningsbehoefte van de leerling het interventieaanbod van de school overstijgt, wordt een passende leeromgeving gezocht met hulp van onze externe partners en adviseurs. De conrector en zorg coördinator trekken hierin samen op.

Rector

De rector is de eindverantwoordelijke voor de leerling ondersteuning binnen de school.

Privacy

Wij volgen de richtlijnen van ons bestuur ZAAM met betrekking tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Voor meer informatie zie schoolplan.

Standaard 5

De school heeft de voorgeschreven protocollen ontwikkeld en past die ook toe:
Protocol Verzuimbeleid (incl. ziekteverzuim) - Incidenten afhandeling
Ondersteuningsplan Samenwerkingsverband VO Amsterdam Diemen-
Pestprotocol - Kindermishandeling - Sanctiebeleid - Dyslexie protocol - LOB/
Beroepskeuze - Medisch protocol -

Protocollen

De school heeft bovenstaande protocollen vastgelegd in een voor iedereen toegankelijke map op de drive. De protocollen kunnen zo door iedereen worden geraadpleegd en ingezet.

Standaard 6

De school heeft zicht op de leerontwikkeling van alle leerlingen; de school werkt handelings- en opbrengstgericht bij het verlenen van ondersteuning aan leerlingen

Leerlingbespreking/rapportvergadering

De leerlingbespreking is georganiseerd per jaarlaag en verloopt onder leiding van de leerjaar coördinator tijdens de rapportbespreking. De docenten melden van tevoren de leerlingen aan die zij willen bespreken. Indien de leerling een OPP heeft, gebeurt de bespreking mede aan de hand van het OPP.

Het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

De mentoren formuleren samen met de ouders en leerling een ontwikkelingsperspectiefplan. Dit gebeurt in nauw overleg met de leerjaar coördinator en/of zorgcoördinator of lid van het zorgteam.

Het opstellen van een ontwikkelingsperspectief plan is verplicht voor leerlingen die ondersteuning krijgen boven op de basisondersteuning in het regulier voortgezet onderwijs en voor leerlingen die dreigen uit of af te stromen. Voor leerlingen die ondersteuning krijgen die in het reguliere (basis)ondersteuningsaanbod zit, zoals begeleiding bij dyslexie of kortdurende remedial teaching, is **geen** ontwikkelingsperspectiefplan nodig.

Standaard 7

Competenties: de docenten zijn vaardig in het omgaan met verschillen tussen leerlingen. De school versterkt de bekwaamheden en competenties van haar medewerkers.

Scholing

- Er worden studiemiddagen georganiseerd waarbij de focus ligt op nieuwe inzichten op pedagogisch didactisch gebied.
- Nieuwe docenten worden actief begeleid.
- Er vindt collegiale consultatie plaats.
- Mentoren en vakdocenten worden gecoacht.

Docenten op het Cygnus Gymnasium worden begeleid door een beeldcoach om het pedagogisch-didactisch handelen van de docenten te versterken. Het geven van effectieve feedback en begeleiden van het leerproces van de leerling zijn hierin speerpunten.

Standaard 8

De school onderhoudt een effectieve ondersteuningsstructuur

De schoolstructuur

De rector en twee conrectoren vormen samen het dagelijks bestuur van de school. De conrector onderbouw heeft zorg in zijn portefeuille. Er zijn 6 leerjaar coördinatoren. Het zorgteam bestaat uit de zorg coördinator onderbouw en een zorg coördinator bovenbouw, de begeleider passend onderwijs, een ouder kind adviseur en een coach/counselor. Elke twee weken is er een IZO, intern zorgoverleg en wekelijks afstemming tussen zorg coördinator en conrector.

ZORGROUTING

ondersteuning binnen het Cygnus Gymnasium

1. Maak je je zorgen over een leerling?
2. Ga naar de mentor en bespreek je zorgen
3. Mentor gaat vervolgens in gesprek met leerling en de ouders
4. Registratie in Magister

Suggesties: Stel een OPP-light op (werk handelingsgericht), verwijs ouders door naar huisarts of praktijkondersteuner, verwijs naar huiswerkbegeleiding zoals instituut After's cool, geef studieadviezen (Handboek Leren Leren), schakel een tutor in, verwijs naar het Cygnus uur, etc.

Is er toch nog meer hulp nodig?

5. Mentor bespreekt leerling met de leerjaarcoördinator

Suggesties: Stel samen een OPP op om zicht te krijgen op de leerling en aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoeften, ga samen in gesprek met ouders en leerling.

Is er toch nog meer hulp nodig?

6. Mentor meldt leerling aan bij de zorgcoördinator

(D.m.v. aanmeldformulier)

7. Leerling wordt besproken

In IZO (intern zorgoverleg) en eventueel opgeschaald naar ZAT (keten)partners.

8. Volgende plan van aanpak wordt uitgevoerd

EF training	OKA (ouder kind adviseur)
Remedial teacher	
Balans trainer	BPO (begeleider passend onderwijs)
LOS training	
Counselor	Jeugdarts
Vertrouwenspersoon	
Veiligheidscoördinator	Leerplichtambtenaar
Anti-pest coördinator	
Faalangstraining (BOF/BOE)	Huisarts
Talentcoach	Wijkagent
	Bovenschoolse vertrouwenspersoon

9. Terugkoppeling zorgteam door registratie in Magister De mentor blijft spil in de begeleiding

Mentor

De mentor stelt aan het begin van het schooljaar samen met een zorgteamlid een OPP op voor die leerlingen die dat nodig hebben zodat wordt voorzien in de ondersteuningsbehoefte van de zorgleerling.

Zorgcoördinator

De zorgcoördinator is een belangrijke spil in de school in het kader van passend onderwijs voor ieder leerling. Hij/zij heeft het overzicht over de zorg-/ondersteuningsstructuur, is de verbindingsofficier tussen verschillende partijen in de school en het samenwerkingsverband en kan zijn netwerk binnen en buiten de school inzetten. De competenties van de zorgcoördinator zijn beschreven in de beroepsstandaard voor de zorgcoördinator (1).

De zorg coördinator werkt onder andere samen met de Ouder-Kind Adviseur (OKA), schoolarts en leerplicht. Samenwerking gaat twee kanten op, zowel vanuit de school als vanuit de hulpverleners richting school zodat zij beiden rondom de jongere staan.

Door de wachtlijsten in de (specialistische) jeugdhulp moeten jongeren vaak wachten op passende hulp. Tot hulp kan starten blijven zij op school, het zorgteam op school probeert dan (tijdelijke) ondersteuning te organiseren zodat de leerling op school kan blijven functioneren. Ook hier is goede samenwerking met (zorg)partners op school noodzakelijk.

De context van de stad maakt dat de volgende competenties extra aandacht vragen:

- Coördineren van zorg in de school: interne zorgstructuur organiseren, overleggen met alle kernpartners, samenwerken met ZAT-partners;
- Het deelnemen aan netwerken (formeel en informeel);
- Samenwerkingsklimaat stimuleren;
- Schakelen tussen beleid en uitvoering.

(1) De beroepsstandaard voor de zorgcoördinator. Competentieprofiel, beroepscode en voorbeeldfuncties. 2017, Pica, NVSNVL, Utrecht.

Remedial teacher

Verzorgt de breedtebegeleiding van leerlingen op het gebied van leerproblematiek en/of gedragsproblematiek; voert in het kader hiervan overleg met leerling, ouders, mentoren, vakdocenten, leerjaar coördinatoren en MT; verzorgt een eventueel verder kort behandeltraject, voor o.a. pedagogisch-didactische ondersteuning bij leer- en/of gedragsproblematiek.

Counselor

Tijdens het IZO (Intern Zorg Overleg) wordt bepaald welke zorg het meest passend is. De counselor begeleidt individuele leerlingen of groepjes leerlingen. Bij de individuele leerling wordt er aan de hand van een functionele analyse bepaald wat de persoonlijke hulpvraag is van de leerling. Aan de hand van deze hulpvraag worden specifieke doelen opgesteld waaraan tijdens het coachtraject gewerkt zal worden. Een gemiddeld coachtraject bestaat uit 5 tot 8 gesprekken. Bij het werken met kleine groepen wordt er veelal in een combinatie van beweging en gespreksvoering gewerkt aan sociale vaardigheden (balans, weerbaarheid, agressie regulatie, zelfvertrouwen, enz.). Er vindt terugkoppeling van het coachtraject plaats in magister en er vinden besprekingen en evaluaties plaats in het zorgteam. De counselor wordt ook geraadpleegd voor dagelijkse problemen en fungeert als sparring-partner van zorgteam, docenten, OOP en schoolleiding.

Vertrouwensdocent

De vertrouwensdocent is het aanspreekpunt op school voor meldingen en klachten op het gebied van seksuele intimidatie en ander machtsmisbruik. Er zijn er twee op het Cygnus Gymnasium, een man en een vrouw. Als blijkt dat deze contactpersonen onvoldoende hulp kunnen bieden, dan kunnen zij de leerling

doorverwijzen naar een externe vertrouwensdocent, naar de Klachtencommissie ongewenste intimiteiten en/of naar de politie. Zij houden (geanonimiseerd) contact met de schoolleiding en zijn verplicht strafbare feiten te melden.

Bij ZAAM zijn bovendien vier boven schoolse vertrouwenspersonen benoemd die speciaal zijn opgeleid om de mentoren, counselors en vertrouwensdocenten van de school te ondersteunen bij het neerzetten van een veilig leefklimaat voor leerlingen. In ernstige gevallen zoals (seksuele) intimidatie, agressie, racisme of discriminatie kan een leerling of ouder zelf direct contact opnemen met een vertrouwenspersoon van ZAAM. In alle andere gevallen van problemen nemen de ouders en leerlingen eerst contact op met een medewerker van de eigen school.

Decaan

De decaan coördineert de activiteiten met betrekking tot het keuzeprocés en de loopbaanbegeleiding waar de leerlingen vanaf de derde klas mee te maken krijgen. De mentoren van de bovenbouw voeren het LOB-programma uit.

Standaard 9

De school werkt samen met ketenpartners aan een effectieve ondersteuning en ondersteuningsstructuur

Samenwerking met externen

Het Cygnus Gymnasium maakt deel uit van een regionaal netwerk van scholen, instellingen en professionals die allerlei vormen van zorg aanbieden aan de leerling, aan het gezin waarin hij opgroeit of aan de docent of de ouders. Samenwerking tussen de verschillende partijen is noodzakelijk zodat er een integraal en passend hulpverleningsaanbod komt dat aansluit bij de behoeften van elk kind en zijn opvoeders.

Om te komen tot een passend onderwijsaanbod voor alle leerlingen, werken de school en het samenwerkingsverband samen met veel partijen, zoals GGD, OKT, jeugdzorg en leerplicht.

Specialistische zorg, ketenzorg en afstemming; Zorg Advies Team (ZAT)

Externe zorgverleners geven vanuit externe organisaties specialistische hulp of verwijzen door. Het ZAT vormt de spil van de externe zorgstructuur. In het zorgadviesteam zitten, naast de zorgcoördinator, de leerplichtambtenaar, de

jeugdarts, MT lid en ouder kind adviseur (OKA) zitting. Samen bepalen zij welke actie nodig is.

Begeleider Passend Onderwijs (BPO)

De begeleider passend onderwijs wordt in de zorgstructuur ingezet op verschillende niveaus: ter ondersteuning van de leerling, de docent, de mentor, de zorgcoördinator en het team. De begeleider passend onderwijs onderscheidt zich door zijn kennis en expertise op het gebied van het onderwijsleerproces en de (onderwijs)ondersteuningsbehoeften van leerlingen en docenten.

De begeleider passend onderwijs zorgt voor afstemming met de betrokkenen in en om de school. Het doel van de ondersteuning is om leerlingen zoveel mogelijk passend onderwijs te bieden binnen de eigen school.

Ouder en Kind Adviseur (OKA)

De OKA helpt jongeren en gezinnen die problemen hebben met opgroeien en opvoeden en is gemiddeld twee dagen per week aanwezig op school om aanvullende hulp te bieden aan leerlingen die dit nodig hebben.

De voornaamste taak is het voeren van gesprekken met leerlingen en hun ouders/verzorgers die in aanmerking komen voor extra hulp. De aanmelding en doorverwijzing vindt plaats via het zorgteam, in overleg met de leerling, de mentor en de ouders.

Het betreft hier meestal een kortdurende hulpverlening. Als het nodig is, gaat de OKA op huisbezoek. Indien doorverwijzing naar externe instanties nodig is, kan de OKA bemiddelen. In de uitvoering werkt de OKA samen met de zorgcoördinator, het zorgteam, leerjaar coördinatoren en de mentoren. Verder worden gesprekken, oudercontacten, maatregelen en andere relevante zaken geregistreerd in een eigen systeem, de OKA kan, na overleg met leerling en/of ouders de mentor vragen een notitie op te nemen in Magister.

Jeugdarts GGD

De aan de school verbonden jeugdarts van de GGD wordt ingeschakeld bij voorkomende medische en psychiatrische problemen van de leerlingen.

Leerlingen kunnen worden opgeroepen wanneer er sprake is van

- Langdurig ziekteverzuim: vanaf 7e aaneengesloten schooldag.

- Frequent ziekteverzuim: vanaf 4e ziekmelding in 12 schoolweken.

Bij zorgwekkende signalen kan er een speciaal consult worden aangevraagd (S11). De jeugdarts maakt deel uit van het Zorg Advies Team.

Schoolverpleegkundige GGD

Een schoolverpleegkundige neemt jaarlijks in alle tweede en vierde klassen een vragenlijst af gericht op fysiek en het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerling. Ouders wordt van tevoren gevraagd om toestemming. De verpleegkundige heeft een gesprek met iedere leerling waarin de gezondheid en het welbevinden van de leerling in het geding is.

Leerplichtambtenaar stadsdeel Oost

De leerplichtambtenaar wordt door de verzuimcoördinator of LJC op de hoogte gebracht wanneer er sprake is van ongeoorloofd verzuim of zorgwekkende afwezigheid van een leerling. Zij adviseert en ondersteunt de school bij het vinden van passend onderwijs bij schooluitval en zij participeert in het ZAT. Zij heeft inzicht in Magister.

Wijkagent

De wijkagent wordt direct door de school op de hoogte gesteld van incidenten die verband houden met wetsovertredingen zoals diefstal, lichamelijk geweld etc. De wijkagent heeft overleg met de schoolleiding t.a.v. veiligheidskwesties.

Standaard 10

Ouders: de school betreft ouders in beslissingen die hun kind betreffen en biedt hen toegang tot informatie en begeleiding bij de toewijzing van extra ondersteuning

Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid hebben wij hoog in het vaandel. De begeleiding van een leerling richt zich naast het leren ook op leven, laten leven (respect voor elkaar en elkaars verschillen) en kiezen. De mentor stelt zich op de hoogte van de voorgeschiedenis van de leerling, de bijzondere eigenschappen en medische

informatie. Indien nodig kan de mentor de leerling bespreken met de leerjaarcoördinator. Indien noodzakelijk kan daarna de zorgcoördinator worden geraadpleegd. Mocht er meer hulp nodig zijn dan bespreekt de mentor dit eerst met de leerling en de ouders. Het zorgteam kan desgewenst ouders ook advies geven over doorverwijzing naar externen. Voor ondersteuning door of gesprekken met de BPO of OKA is toestemming van de ouders nodig. (leerlingen onder de 16) Magister is als leerlingvolgsysteem toegankelijk voor ouders.

Standaard 11

Kwaliteitsbewaking en cyclisch beleid: de school werkt planmatig en systematisch aan de verbetering van de effectiviteit van de ondersteuning.(PDCA)

Kwaliteitsbewaking

In de zorgteam jaaragenda wordt structureel aan het eind van het schooljaar een moment voor reflectie en evaluatie opgenomen. Dit wordt met de conrector met zorg in zijn portefeuille doorgenomen. Er worden speerpunten (SMART) voor het nieuwe schooljaar opgesteld.

De kwaliteit van ons onderwijs en de onderwijsondersteuning wordt intern beoordeeld door tevredenheidsonderzoeken bij leerlingen, ouders en personeel.